

บทที่ ๖

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไทและไทฮ้อในเขตจังหวัดสกลนคร โดยศึกษาจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเขตจังหวัดสกลนคร โดยรวบรวมเพลงกล่อมเด็กจากผู้รู้ในสังคมจำนวน ๒๐๒ บท กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานจากเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ยผู้ไทและไทฮ้อในเขตจังหวัดสกลนคร

๒. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไทและไทฮ้อในเขตจังหวัดสกลนคร

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวในข้างต้นแล้วนั้น การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ สามารถอธิบายได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานจากเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร ศึกษาจากกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๔ กลุ่มชาติพันธุ์ คือ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทฮ้อ โดยรวบรวมเพลงกล่อมเด็กจากผู้รู้จำนวน ๒๐๒ บท ซึ่งสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานจากเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทฮ้อในเขตจังหวัดสกลนคร จำแนกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านภาษาจากเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทฮ้อ ในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า เพลงกล่อมเด็กสะท้อนถึงความรู้ความสามารถอันแสดงถึงภูมิปัญญาด้านภาษาดังจำแนกการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ ภูมิปัญญาการประพันธ์ พบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร เป็นเพลงที่มีหลายรูปแบบ ทั้งที่มีลักษณะคำคล้องจองและไม่คล้องจอง โดยสามารถจัดกลุ่มลักษณะคำประพันธ์ตามแบบแผน ฉันทลักษณ์ ร้อยกรองอีสานได้ จำแนกได้ ๓ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเพลงกล่อมเด็กที่มีการส่งสัมผัสท้ายวรรค ลักษณะที่ ๒ เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะสัมผัสภาพยักกลอนอีสาน ซึ่งจำแนกได้ ๓ แบบ คือ แบบที่ ๑ เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายภาพยักชนิด ๔ คำ แบบที่ ๒ เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายภาพยักชนิด ๕ คำ และแบบที่ ๓ เพลง

กล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายฉันทลักษณ์กาพย์ชนิด๗คำ ลักษณะสุดท้ายเพลงกล่อมเด็กที่ไม่มี การส่งสัมผัสระหว่างวรรค

๑.๑.๒ ภูมิปัญญาการใช้คำ พบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครมี เนื้อหาที่แสดงถึงภูมิปัญญาการใช้คำเพื่อสื่อสารในบทเพลง ได้แก่การใช้คำซ้ำ การใช้คำซ้อน และ การใช้คำถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในเพลงกล่อมเด็ก แสดงถึงภูมิรู้ด้านภาษาของชาวอีสานเป็น อย่างดี

๑.๑.๓ การใช้ภาพพจน์เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร มีการใช้ ภาพพจน์ที่สะท้อน ภูมิปัญญาในการสร้ามาเรียบเรียงใช้ได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษา พบว่า มีการใช้ภาพพจน์ซึ่งปรากฏในเนื้อเพลงจำนวน ๖ ชนิด คือ การใช้ภาพพจน์อุปมา การใช้ภาพพจน์ อุปลักษณ์ การใช้ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน การใช้ภาพพจน์อธิพจน์ การใช้ภาพพจน์ปฏิพากย์ และ การใช้ภาพพจน์สัทพจน์ซึ่งปรากฏในเนื้อเพลงอันแสดงถึงภูมิปัญญาเชิงวรรณศิลป์ที่สามารถสร ร้าคำที่สะท้อนให้เห็นภาพอย่างชัดเจน

๑.๑.๔ การใช้โวหาร เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า มีการใช้ ภาษาที่แสดงถึงโวหาร ๕ ชนิด คือ การใช้บรรยายโวหารการใช้พรรณนาโวหารการใช้เทศนา โวหารการใช้สาธกโวหารและการใช้อุปมาโวหารซึ่งสะท้อนถึงองค์ความรู้ในการใช้โวหาร เพื่อให้กระบวนสื่อสารการใช้ภาษาที่แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านภาษานั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านสังคมจากเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัด สกลนครพบว่า มี ภาพสะท้อนสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ของเพลงกล่อมเด็กที่นำเอา ปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีลักษณะเป็นภูมิปัญญาในสภาพสังคมเหล่านั้น เพลงกล่อมเด็กอีสานใน เขตจังหวัดสกลนครนั้นมีรูปแบบสำคัญที่บ่งชี้คุณค่าทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สะท้อนความเป็น อัตตลักษณ์ของชุมชนในด้านสังคม จำแนกการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ ศาสนา พบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร การแสดงถึง การเคารพศาสนาและศรัทธาอันสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการจัดการความคิดของท้องถิ่น เป็นตัวกำหนดและแรงขับเคลื่อน และเป็นตัวบ่งชี้ทิศทางให้การพัฒนาสังคมท้องถิ่น เพลงกล่อมเด็กจึงได้บันทึกเรื่องราวเหล่านี้ไว้เพื่อให้เกิดการสืบทอด หรือแม้แต่การบันทึกไว้โดย ไม่เจตนาแต่ก็เป็นฐานแนวคิดสำคัญที่ทำให้เราเข้าใจว่าในเขตจังหวัดสกลนครนั้น

๑.๒.๒ ประเพณี พบว่า เพลงกล่อมเด็กมีประเพณี ๓ ประเพณี ได้แก่ ประเพณีแรก คือ ประเพณีลงช่วง เป็นประเพณีของผู้หญิงชาวอีสานที่เวลาที่จะทำงาน หัตถกรรม มักจะทำร่วมกันเป็นกลุ่มในตอนกลางคืน ผู้หญิงจะจัดเตรียมหมาก พลู บุหรี่และขันน้ำเอาไว้คอย ต้อนรับชายหนุ่มที่จะมาเยือนและสนทนาเกี่ยวพาราสีกันด้วยผญา แต่จะล่องเกินกัน ไม่ได้เพราะ

ถือเป็นเรื่องราวแรงประเพณีที่ ๒ การบวชเป็นพระในพุทธศาสนา เป็นการสร้างกุศโลบายให้คนสนใจใฝ่เรียนรู้พุทธศาสนาแล้วยังเป็นบรรทัดฐานทางสังคมว่าชาย ในสังคมต้องผ่านพิธีการบวชแล้วเท่านั้นจึงจะได้รับการยอมรับให้สร้างครอบครัวได้ สำหรับรูปแบบความเชื่อนี้ได้บันทึกไว้ในเพลงกล่อมเด็กในลักษณะชี้ชวนให้เด็กเกิดความเข้าใจคล้อยตาม และประเพณีที่ ๓ คือ ประเพณีการเทศน์มหาชาติ ซึ่งยึดถือปฏิบัติกันมานานยังคงยึดถือสืบกันต่อมา

๑.๒.๓ การปกครอง พบว่ามีลักษณะรูปแบบการปกครองที่ใช้ลำดับอาวุโสเป็นสำคัญเพื่อแสดงถึงความกตัญญูรู้คุณแก่ผู้อาวุโสซึ่งเป็นผู้รู้และเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรหลาน การใช้ความสำคัญต่อระบบอาวุโสนี้จะทำให้เกิดการปกครองแบบการถ่ายทอดประสบการณ์จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งรูปแบบการถ่ายทอดเช่นนี้จะเกิดเป็นภาวะการณ์เรียนรู้การปกครองได้อย่างถ่องแท้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ ในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครมีภาพสะท้อนทางสังคมซึ่งสามารถจำแนกได้ คือ

๒.๑ การใช้ภาษาถิ่น พบว่า เพลงกล่อมเด็กของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ เน้นการใช้ภาษาที่ใช้เฉพาะถิ่นและมีการใช้ไทลาวเป็นหลักในเนื้อเพลงและมีการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มในเพลงกล่อมเด็กตามถิ่นของตนเองอันสะท้อนการใช้ภาษาถิ่นในการสร้างสรรค์เพลงประจำถิ่นได้เป็นอย่างดี

๒.๒ อนุภาคของเพลงกล่อมเด็ก พบว่า เพลงกล่อมเด็กอีสานในเขตจังหวัดสกลนครสามารถจำแนกอนุภาคในเพลงกล่อมเด็กอีสานได้ ๗ อนุภาค คือ การปลอบ การให้สินบน การขู่การรอกอย คำสอน การกินและการขอ

๒.๓ ความเชื่อ พบว่า เพลงกล่อมเด็กอีสานได้สะท้อนความเชื่อทั้งในเรื่องบาปบุญตามหลักกรรมทางศาสนาพุทธ ความเชื่อเรื่องผีตามลัทธิดั้งเดิม ความเชื่อเรื่องขวัญที่เป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต และความเชื่อเรื่องโชคลาภที่เป็นแรงสนับสนุนให้เกิดพลังในการดำเนินชีวิตต่อไปได้

๒.๔ การประกอบอาชีพ พบว่า เพลงกล่อมเด็กอีสานสะท้อนภาพทางสังคมในการประกอบอาชีพของชาวอีสานในยุคที่มีการสร้างสรรค์วรรณกรรม คือ อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพค้าขาย

๒.๕ ค่านิยม พบว่า เพลงกล่อมเด็กอีสานแสดงภาพสะท้อนทางสังคมผ่านเพลงกล่อมเด็ก คือ ค่านิยมในการสร้างครอบครัวให้สมบูรณ์ ค่านิยมในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

๒.๖ การดำรงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครพบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครเพลงกล่อมเด็กได้รับการยอมรับในสังคมท้องถิ่นว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กและสะท้อนความต้องการสร้างบุคลากรให้มีความมั่นคงในสังคมด้วยการเน้นฝึกปฏิบัติให้ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคม

๒.๗ ภาพสะท้อนกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้เพลงกล่อมเด็กพบว่า มีรูปแบบการถ่ายทอดเพลงกล่อมเด็กจำนวน ๖ รูปแบบ คือ การถ่ายทอดภายในครอบครัวและเครือญาติการถ่ายทอดโดยผู้รู้ในชุมชน การถ่ายทอดโดยสถาบันอุดมศึกษา ๕ โอกาสเฉพาะกิจ การถ่ายทอดโดยองค์กรทางด้านวัฒนธรรมซึ่งรูปแบบเช่นนี้สามารถอธิบายได้ถึงลักษณะการคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กผ่านการเรียนรู้กระบวนการถ่ายทอดซึ่งมีทั้งระดับชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำทางศาสนา สถานศึกษา และองค์กรทางวัฒนธรรมที่มุ่งถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ให้คงอยู่สืบต่อไป

๒.๘ ประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก พบว่า เพลงกล่อมเด็กสามารถจำแนกประโยชน์ได้ ๔ ประการ คือ คำสอน ความบันเทิง การบันทึกเรื่องราวในสังคม และประโยชน์ต่อวรรณกรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไทและไทฮ้อในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า เพลงกล่อมเด็กแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาด้านภาษาและด้านสังคม และสะท้อนภาพสังคมในยุคที่มีการสร้างสรรค์เพลงขึ้น ซึ่งอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานจากเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไทและไทฮ้อ ในเขตจังหวัดสกลนคร ซึ่งปรากฏ ๒ ลักษณะคือ

๑) ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านภาษาพบว่า เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร เป็นเพลงที่มีหลายรูปแบบ ทั้งที่มีลักษณะคำคล้องจองและไม่คล้องจอง โดยสามารถจัดกลุ่มลักษณะคำประพันธ์ตามแบบแผน ฉะนั้นลักษณะร้อยกรองอีสานได้ จำแนกได้ ๓ ลักษณะ คือ ๑) เพลงกล่อมเด็กที่มีการส่งสัมผัสท้ายวรรค ๒) เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะสัมผัสสภาพักกลอนอีสาน ซึ่งจำแนกได้ ๓ แบบ คือ เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายกาพย์ชนิด ๔ คำ เพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายกาพย์ชนิด ๕ คำ และเพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะคล้ายฉันทลักษณ์กาพย์ชนิด ๗ คำ และ ๓) เพลงกล่อมเด็กที่ไม่มีการส่งสัมผัสระหว่างวรรค

นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงภูมิปัญญาในการใช้คำภาพพจน์และโวหารซึ่งแสดงถึงความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กที่มีความงามในด้านภาษาอันเป็นการตกผลึกแห่งความรู้สึกลึกซึ้ง

กับงานวิจัยของ สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์และกุลธิดา ท้วมสุข (๒๕๔๕) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เพลงกล่อมเด็กอีสาน พบว่า มีรูปแบบการใช้ภาษาที่มีความงดงามเป็นวรรณศิลป์แบบหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นได้อย่างเด่นชัดข้อน่าสังเกตประการหนึ่งซึ่งเกิดจากกระบวนการวิจัย คือ ความไม่คงที่ของทำนองเพลงและเนื้อเพลงของผู้บอกข้อมูล รูปแบบเช่นนี้สะท้อนความสำคัญให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กเป็นมุขปาฐะที่ยังคงการสืบทอดแบบดั้งเดิม คือ ไม่มีเกณฑ์ตายตัวและไม่สามารถฝึกสอนกันได้เว้นแต่เป็นการบอกกล่าวเล่าสู่กันฟัง

๒) ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านสังคมจากเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า มีการใช้ภาษาที่แสดงถึงรูปแบบของภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านศาสนา และประเพณี ซึ่ง เพลงกล่อมเด็กจึงได้บันทึกเรื่องราวเหล่านี้ไว้เพื่อให้เกิดการสืบทอด หรือแม้แต่การบันทึกไว้โดยไม่เจตนา ในด้านการปกครองเพลงกล่อมเด็กอีสานได้อธิบายถึงลักษณะรูปแบบการปกครองที่ใช้ ลำดับอาวุโสเป็นสำคัญเพื่อแสดงถึงความกตัญญูรู้คุณแก่ผู้อาวุโสซึ่งเป็นผู้รู้และผู้เลี้ยงดูบุตรหลาน

๒. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ ในเขตจังหวัดสกลนคร มีภาพสะท้อนทางสังคมซึ่งสามารถจำแนกได้ คือ ๑) การใช้ภาษาถิ่น ๒) อนุภาคของเพลงกล่อมเด็ก ๓) ความเชื่อ ๔) การประกอบ ๕) คำนิยาม ๖) การดำรงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร ๗) ภาพสะท้อนกระบวนการถ่ายทอด และเรียนรู้เพลงกล่อมเด็ก ๘) การเห็นคุณค่าประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก ข้อมูลเหล่านี้ได้สะท้อนภาพลักษณ์ทางสังคมให้กับผู้อ่านและผู้ฟังเพลงกล่อมเด็กอีสานซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์ (๒๕๒๕ : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กในแนวมานุษยวิทยาโดย ศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กพบว่า เพลงกล่อมเด็กมีเนื้อหาสะท้อนลักษณะทางสังคม การแสดงความรัก ความหวังใจ และกลวิธีการขัดเกลาทางสังคมของเพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับคำกล่าวของ วุฒินันท์ สุพร (สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕) ที่กล่าวว่า เพลงกล่อมเด็กเป็นวรรณกรรมที่มีการบันทึกเรื่องราวใน สังคมเพราะเพลงกล่อมเด็กเป็นหน่วยหนึ่งของวรรณกรรมท้องถิ่นที่ต้องอาศัยบันทึกเรื่องราวทาง สังคมทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจจนกลายเป็นวรรณกรรมที่บันทึกความทรงจำไว้ทันที ด้วยการเห็น คุณค่าประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็กในประเด็นนี้จึงทำให้เพลงกล่อมเด็กจึงยังคงความสำคัญและ ดำรงอยู่ในสังคมได้

ภาพสะท้อนอย่างหนึ่งของเพลงกล่อมเด็กคือ อนุภาค พบว่า จำแนกได้ ๑) อนุภาค คือ อนุภาคการปลอบ อนุภาคการให้สินบน อนุภาคการขู่ อนุภาคการรอคอย อนุภาคคำสอน อนุภาคการกินและอนุภาคการขอ มีความสอดคล้องบางประการกับแนวคิดของ สุกัญญา ภัทราชัย

(๒๕๒๓ : ๓๗-๓๘) ที่ได้เสนอการแบ่งอนุภาคของเพลงกล่อมเด็กในบทความเรื่อง แบบโครงสร้างเพลงกล่อมเด็กอีสาน ซึ่งได้จำแนกอนุภาคไว้ ๔ อนุภาค คือ การให้สินบน การขู่ การปลอบ และการขอ

ข้อสังเกตในการศึกษาครั้งนี้สืบเนื่องมาจากผู้บอกข้อมูลเพลงกล่อมเด็กเป็นวัยสูงอายุ เนื้อเพลงที่ได้มาเป็นของยุคเก่าที่มีการสืบทอดแบบมุขปาฐะ ทั้งนี้เนื้อหาบางส่วนในเพลงกล่อมเด็กเป็นข้อมูลของยุคอดีตซึ่งเป็นยุคที่มีการสร้างสรรค์เพลงกล่อมเด็กดังนั้นเพลงกล่อมเด็กจึงมีบางเนื้อหาที่ไม่ปรากฏแล้วในปัจจุบัน อาทิ “แม่ไปไฮ่ปั้งไก่อมาหา แม่ไปนาจีปาลามาป้อน” “ให้กลางคืนกุมได้กะบอง”

เมื่อดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้พบสิ่งต่างจากการตั้งวัตถุประสงค์ไว้บางประการ กล่าวคือ เพลงกล่อมเด็กจากกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งสี่กลุ่มชาติพันธุ์นั้นมีการใช้ภาษาและเนื้อหาหลายส่วนร่วมกัน ซึ่งน่าจะสะท้อนให้เห็นได้ว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นการใช้วัฒนธรรมร่วมกันของทั้งสี่กลุ่มชาติพันธุ์ลักษณะเช่นนี้สามารถยืนยันยืนยันสัมพันธ์ภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาวผู้ไท ไทโย้ย และไทย้อว่ามีการเชื่อมโยงการทางวรรณกรรมแต่ก็ไม่สามารถสรุปต้นกำเนิดของเพลงเหล่านี้ได้ชัดเจนเพราะเพลงกล่อมเด็กบางเพลงมีเนื้อความเดียวกันแต่มีข้อแตกต่างในด้านท่วงทำนองในการขับร้อง ลักษณะสำคัญบางส่วนของเพลงกล่อมเด็กบางเพลงถูกหีบขบยกให้นำไปใช้เป็นคำสำคัญในการประพันธ์เพลงต่อไปเพลงกล่อมเด็กจึงกลายเป็นวรรณกรรมสาธารณะที่นำไปสู่การแพร่กระจายไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑.๑ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยลักษณะเชิงสำรวจ รวบรวม และศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร ผู้อ่านสามารถนำเอาผลการศึกษาด้านภาษาและด้านสังคม ไปใช้เป็นแนวทางเรียนรู้ภูมิปัญญาในด้านการรังสรรค์วรรณกรรมของชาวบ้าน

๑.๒ นอกจากการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาด้านภาษาและสังคม ยังได้ศึกษาการดำรงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์หรือสร้างหลักสูตรกระบวนการอนุรักษ์เพลงกล่อมเด็กอย่างมีส่วนร่วม

๑.๓ เพลงกล่อมเด็กถือเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่สามารถนำไปใช้ขับกล่อมเด็กในกลุ่มชาตินั้น ๆ ได้ ผู้อ่านสามารถนำเอาเพลงกล่อมเด็กที่ได้รวบรวมไว้ในภาคผนวกของรายงานวิจัยเล่มนี้ไปใช้ขับกล่อมบุตรหลานเพื่อเป็นการสืบสานหรืออนุรักษ์ให้คงอยู่สืบต่อไปได้

๑.๔ สามารถนำเอาผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบการบรรยาย การสอน การอภิปราย หรือการศึกษาเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้จากเพลงกล่อมเด็กให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาดำรง รวบรวม วิเคราะห์ โดยเน้นการเก็บข้อมูล จากสี่กลุ่มชาติพันธุ์และวิเคราะห์อย่างเป็นองค์รวม โดยเป็นรูปแบบการสังเคราะห์องค์ความรู้ ไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ดังนั้นหากมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบจะทำให้เห็นภาพแห่ง การแพร่กระจายของเพลงกล่อมเด็ก

๒.๒ จังหวัดสกลนครมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย สามารถเก็บข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เพื่อศึกษาตามแนวทางนี้และพัฒนาศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้

๒.๓ นอกจากเพลงกล่อมเด็กแล้ว จังหวัดสกลนครยังเป็นแหล่งข้อมูลทาง วรรณกรรมพื้นบ้าน ที่ควรรวบรวม ศึกษา และสังเคราะห์ อาทิ การสวดสละภัญญ์ นิทานประจำ เผ่า จำนวนประจำเผ่า เป็นต้น

๒.๔ การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ เฉพาะในเขตจังหวัดสกลนคร ดังนั้นควรศึกษาเพลงกล่อมเด็กจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ ที่อยู่ในเขตแ่งวัฒนธรรมสกลนคร หรืออื่น ๆ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นอาศัย อยู่ได้